

**НАПРЯМКИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ
ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ НА ПІДПРИЄМСТВІ**

Запорукою ефективного функціонування підприємства є продуктивні сили, основну складову яких становлять люди, їх майстерність, освіта, підготовка, мотивація діяльності. Від забезпечення підприємства кваліфікованими працівниками, раціонального їх використання залежать ефективність господарського механізму, імідж підприємства, його фінансова стабільність і успішність. Людський капітал є фундаментом капіталу знань будь-якого підприємства.

Людський капітал являє собою сукупність знань, навичок і вмінь працівників, які використовуються в економічній діяльності, сприяють зростанню продуктивності праці і завдяки цьому впливають на зростання доходів свого власника. Основним чинником існування і розвитку людського капіталу є інвестиції в людський капітал.

Якщо розглядати вкладання інвестицій в людський капітал з боку підприємства, то таким чином фірма забезпечує себе висококваліфікованими працівниками, що дозволяє підвищити темпи розвитку та розширювати свою присутність на ринку. Вважається, що ефективність виробництва лише на 1/3 залежить від фізичного капіталу, решта від рівня кваліфікації робітників і фахівців.

Основою формування людського капіталу є інвестування в освіту. Але, інвестиції у навчання будуть вигідними тільки тоді, коли при їх плануванні підприємство врахує індивідуальну економічну ефективність навчання з позиції працівника через збільшення його заробітної плати, особливо, якщо навчання проводиться за рахунок власних коштів.

Для сучасного суспільства характерними є активні процеси створення нових знань, використання і розповсюдження інформації, що створює передумови для появи і розвитку нових якостей людського капіталу, які втілюються в інноваційних формах людського капіталу. Для носіїв таких форм людського капіталу характерними є комп'ютерна грамотність, вміння користуватися мережею інтернет, володіння іноземними мовами. Таким чином, носіями інноваційних форм людського капіталу стають фахівці, які постійно розвивають свої професійні знання і навички та використовують їх для створення нового в будь-якій сфері економічної діяльності з використанням інформаційно-комп'ютерних технологій.

Сучасний етап розвитку економіки надає значні можливості носіям людського капіталу для розвитку своїх здібностей та забезпечення найвищих потреб саморозвитку та самореалізації. Саме в інноваційній діяльності реалізують інноваційні форми людського капіталу носії творчого потенціалу. Мотивація інноваційної праці визначається багатьма чинниками, серед яких слід відзначити матеріальну зацікавленість і психологічне задоволення від праці. Тут матеріальна винагорода не завжди є вирішальним чинником для індивіда, оскільки йдеться про носіїв творчого потенціалу [1].

Виходячи з цього, основним фактором підвищення ефективності використання людського капіталу є мотивація працівників, спрямована на задоволення його потреб, зацікавленості в зростанні творчої складової в процесі праці, що зумовить переважання потреб вищого рівня в системі мотиваційних факторів.

Отже, шляхами підвищення ефективності використання людського капіталу на підприємстві для досягнення високих результатів та збільшення продуктивності праці можуть бути: навчання за допомогою сучасних прогресивних інформаційно-комп'ютерних технологій, таких як, наприклад, онлайн курси, що дозволить підвищувати кваліфікацію працівників без відриву від виробництва; інвестиції в людський капітал з боку підприємства; підвищення мотивації праці через підтримку творчого потенціалу працівників тощо. Все це дозволить забезпечити підприємство висококваліфікованими працівниками та підвищити його конкурентоспроможність в ринкових умовах.

Список літератури

1. Азьмук Н. Фактори формування і розвитку інноваційних форм людського капіталу/ Н. Азьмук// Україна: аспекти праці. – 2014. – №3. – С.47-51.